

[Viggo Starcke.]

vis reguleres efter pristallet, kommer disse reguleringer altid slæbende bagefter, og skatterne lægger med nødvendighed sig selv over på priserne på det, man skal købe for lønnen. De stigende skatter giver stigende priser; de stigende priser giver stigende pristal, og det stigende pristal giver højere løn, ikke blot til arbejderne, men også til den store mængde offentligt ansatte, og når disse skal have mere i løn, viser det sig, at der ikke er andet i statskassen, end hvad der bliver drevet ind igennem skatter. Når kassen er tom, må der udskrives nye skatter, som igen lægges over på varepriserne, og så har vi spillet gående igen. Politikerne ser lige forbavsede ud, hver gang disse priser og disse skatteforlig kommer.

Det er denne politik, der ligger bag konflikterne imellem arbejdere og arbejdsgivere. Folk er lede og kede af den førte økonomiske politik, af de stadige skatteforhøjelser, de stadigt tilbagevendende kriser; og det er de med rette, for erhvervslivet har arbejdet dygtigt og støt med stigende rekordproduktion indenfor landbrug, håndværk, skibsfart og industri.

Skiftende finansministre, økonomi- og arbejdsministre og handelsministre betragtes ofte som store økonomer, men den tid er snart forbi. De store økonomer i dette land er arbejderne og de fattige og alle de, der må leve af understøttelser. Det er de små, som er de store økonomer, for det at få husholdningspengene og lønnen til at slå til, at skaffe penge både til husleje, til afdrag, til fagforeninger og til skatter — det er efterhånden blevet et kunststykke. Derfor er det i mange arbejderhjem blevet en nødvendighed, at ikke blot manden, men også konen må gå på arbejde, og så står hjemmet der; børnene kan ikke blive passet så godt, som de burde; og for tusinder af arbejderhjem er det store resultat: den 8 timers arbejdsdag, mundet ud i det ringe resultat, at far og mor tilsammen i stedet har fået 16 timers arbejdsdag, og det er en ulykkelig udvikling, som skaber bitterhed og uvilje og forøger stemningen for arbejdskonflikter.

Hvis nu den høje regerings lovforslag opføres til lov, bliver der mange arbejdere;

som en stakket stund kan glæde sig over at få 5, 7 eller 8 øre mere i timen; men de spørger i dag: Hvornår skal disse øre afleveres igen i form af nye skatter og nye forbrugsbegrænsende afgifter, gennem ledetøjskatter, gennem tekstiltold og andre kommende toldforhøjelser? Og hvor mange øre ekstra derudover skal afleveres gennem de skatter, der skal bruges til at lønne hærskarernes mangfoldighed i de offentlige kontorer?

Vi fra vor side ønsker ikke at stille os i vejen for, at arbejderne får en større del af produktionen gennem højere løn; men vi peger på, at helt andre kræfter er skyld i, at de ikke får det, end arbejdsgiverne. Alene den jordrente, som den jævne befolkning må betale gennem husleje, butiksløje og den del af disse, som lægges over på varepriserne — alene denne jordrente, som inkaseres af private, andrager lige så stort et beløb som samtlige dividender, udbetalt af samtlige aktieselskaber i dette land. Derfor kan det ikke nytte, at den højtærede statsminister fnyser ad den smule ytringsfrihed, der under typografkonflikten blev givet gennem radioen, og derfor kan det ikke nytte, at „Social-Demokraten“ skriver uligevægtige ledende artikler, hvori man prøver at bagatellisere jordspørgsmålets betydning og taler om retsstatens paradís — som om det ikke var at foretrække for den socialdemokratiske skærsild.

Jeg vil gerne tilsidst sige, at vi fra vor side er betænkelige ved en fast tvungen voldgift og advarer imod forhastet gennemførelse af noget sådant. Vi er tilhængere af, at dette spørgsmål undersøges roligt og sagligt i en kommission; men det helt afgørende spørgsmål er stadigvæk: Hvoraf kommer denne spænding i samfundet? Hvorfra kommer disse konflikter? Det er årsagen til kramperne, til kulderystelserne og feberanfaldene, man skal finde, og derfor peger vi — som vi altid har gjort det — på, at der må gennemføres sådanne reformer, som kan lukke op for mere arbejdsplads for arbejderne, for erhvervene, for landbruget, og vi har her i tinget en mulighed for i dette år at løse jordspørgsmålet, hvis vi vil. Der er flertal i det høje ting for en sådan løsning, og der er flertal derfor i den jævne befolkning.